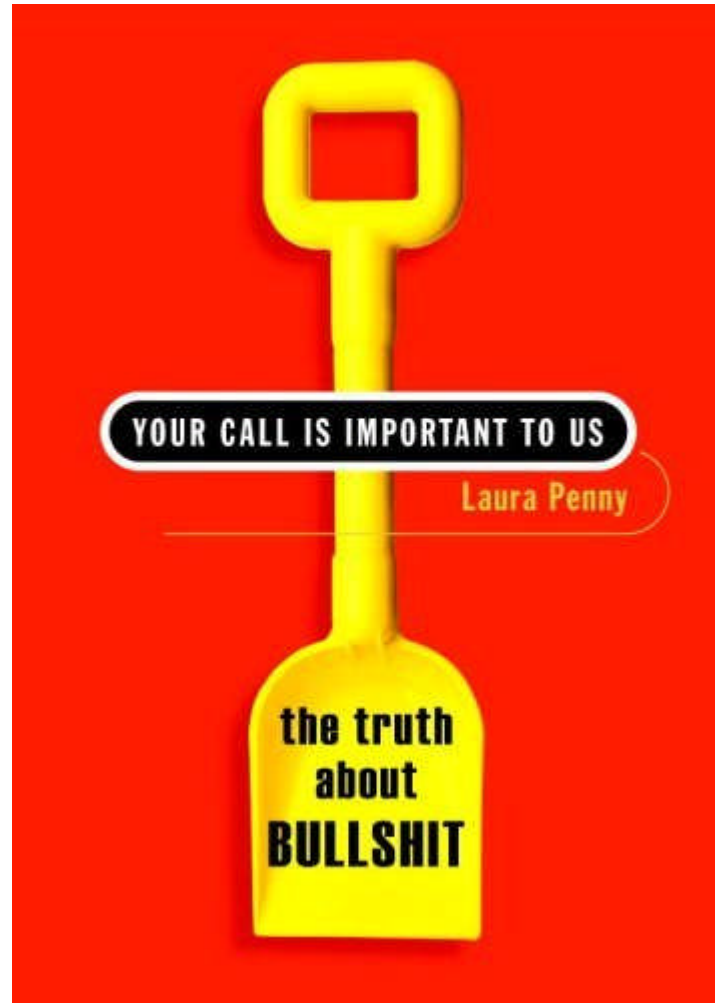


Harry Frankfurt
O sranju

Motto?

We live in an era of unprecedented bullshit production.
Laura Penny



Laura Penny

From Wikipedia, the free encyclopedia

Laura Penny (born 1975) is the author of *Your Call is Important to Us: The Truth About Bullshit*, a study of the phenomenon of [bullshit](#) and its role in modern society.

Penny was featured on [60 Minutes](#) with Princeton professor [Harry Frankfurt](#), author of the similarly-themed treatise, *On Bullshit*. Penny is an occasional contributor to the [Globe and Mail](#). She has also written for the [National Post](#), [Saturday Night](#), [Chatelaine](#), and [Toronto Life](#) (for which she is also a contributing editor).

Penny holds a PhD in Comparative Literature from the [State University of New York](#). From 2002 to 2006, she taught at the [University of King's College](#) in [Halifax, Nova Scotia](#), where she was a Senior Fellow in the Foundation Year Programme. She now teaches at Halifax's [Mount Saint Vincent University](#) and [Saint Mary's University](#) while still giving occasional lectures at King's College.

Penny is currently writing *A No-Brainer: Ignorance, Idiocy, and Anti-Intellectualism*, which is set to be published by McClelland & Stewart.

Kdo je Harry Gordon Frankfurt?



Leta 1929 rojeni ameriški filozof.

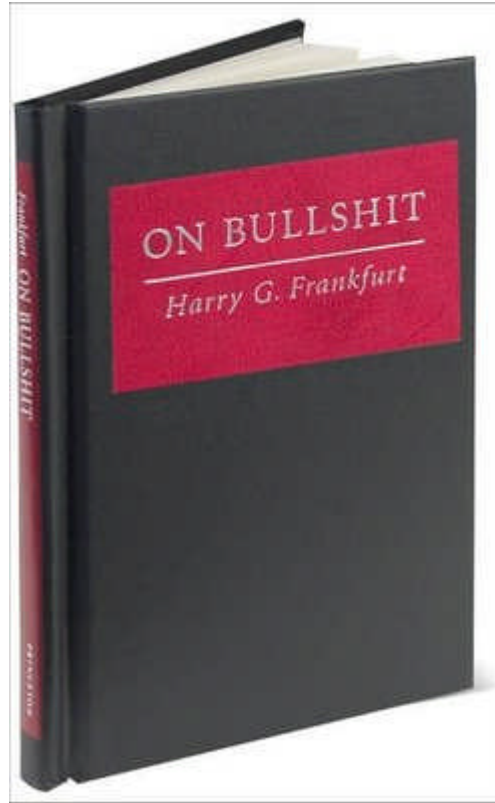
Pred prihodom na Princeton je poučeval na univerzah Yale in Rockefeller ter izdal kar nekaj člankov in knjig s področja filozofije duha in dejanja ter moralne filozofije. Posebno področje, ki se mu je posvečal, je angleški racionalizem 17. stoletja, še zlasti Descartesov.

Izpostavljeno poglavje Frankfurtovega filozofskega zanimanja je vprašanje svobodne volje, kjer je razvil celo vrsto miselnih eksperimentov, v katerih opisuje možne situacije, ko oseba ne bi mogla storiti česa drugega od tega, kar je storila, pa je v njih, vsaj kar se naših intuicij tiče, vendarle ravnala v skladu s svojo svobodno voljo. Glede vprašanj šibke in svobodne volje je ponudil koncept hotenj, ki so drugačna od hotenj, ki določajo dejanja, t. i. hotenja višjega reda (*higher-order volitions*), s katerimi opisuje ravnanja, motivirana z našo voljo in željami, ki so hotenja glede hotenj.

Frankfurtove knjige

Zadnja leta se je Frankfurt ukvarjal predvsem z vprašanjem moralne odgovornosti, z etiko skrbi in ljubezni. Njegove knjige zaenkrat vključujejo naslednje naslove: *Demons, Dreamers, and Madmen* (The Philosophy of Descartes) iz leta 1970, *The Importance of What We Care about: Philosophical Essays*. Cambridge University Press (1988), *Necessity, Volition, and Love* (1999) in *The Reasons of Love* (2004); v zadnji z naslovom *On truth* (2006) se znova vrača k epistemološkim vprašanjem.

Leta 2005 izide "On Bullshit" pri Princeton University Press.



Ena izmed poglobitnih značilnosti naše kulture je, da obstaja toliko sranja. To vedo vsi. Vsakdo izmed nas prispeva svoj delež. Toda situacijo jemljemo kot samoumevno. No, večina med nami je precej prepričana v svojo sposobnost, da zna prepoznati sranje in se izogniti temu, da bi tudi sama postala njegov del. Zato fenomen doslej ni izzval veliko tehtnega preudarka niti ni bil deležen velikega števila obsežnejših raziskav.

(iz začetka knjige O sranju)

Definicija sranja

Citat iz knjige:

“Kakršenkoli predlog o tem, kateri pogoji so, logično gledano, tako nujni kot zadostni za ustroj sranja, je zavezan nečemu poljubnemu. Po eni strani je izraz *sranje* pogosto rabljen dokaj ohlapno – zgolj kot splošen izraz za zmerjanje, brez posebej določenega stvarnega pomena. Po drugi strani je fenomen sam po sebi tako obsežen in amorfen, da se nobena še tako odločna in jasna analiza njegovega koncepta ne more ogniti ukalupljanju na silo. Ne glede na vse pa mora biti mogoče povedati kaj koristnega o tem, čeprav ni verjetno, da bo odločilnega pomena. Nenazadnje, celo najbolj osnovna in uvodna vprašanja o sranju so ostala neodgovorjena, pa ne zgolj to, temveč tudi nezastavljena.”

...

“Kajpak, pogledal sem v Oxfordski splošni slovar angleškega jezika (Oxford English Dictionary), ki je precej pričakovana izbira. Slovarsko geslo za *sranje* je vsebovano v kasnejših izdajah. Prav tako najdemo slovarska gesla za številne primere rabe besede *bull* in z njo povezanih izrazov. Tekom razprave bom preučil nekatera izmed teh gesel. Upošteval sem zgolj slovarje v angleškem jeziku, saj izrazov za *bullshit* ali za *bull* ne poznam v nobenem drugem jeziku. Naslednji zaupanja vreden vir je naslovni esej v delu *The Prevalence of Humbug* (Prevlada prevare) avtorja Maxa Blacka. Negotov sem glede tega, kako pomensko blizu sta si besedi *prevara* in *sranje* Angleški izraz je “bullshit«.”

»Bullshitting« v angleščini največkrat opisuje (1) dejanje prevare, kot npr. pri varanju na izpitu. Nadalje naznačuje (2) potegavščino, torej nekoga potegniti za nos, recimo za 1. april, dan šaljivcev. Lahko pa (3) označuje prazen in nesmiseln govor, »streljanje kozla«. Nadalje v angleških rabah napeljuje na (4) pretiran obseg, rabo, količino predvsem odvečnih, nesmiselnih in iracionalnih pravil, navodil, zahtevkov in papirjev, s katerimi smo soočeni npr. v birokratskem sistemu, pri izpolnjevanju kakšnega obrazca in podobno. Hkrati je »bullshit« (5) izjemno pogost vzklik, ki hkrati izraža presenečenje, šok, začudenje, užaljenost, ki so sproženi pri poslušalcu zato, ker verjame, da je neka informacija izmišljena, neresnična, slaba in nepričakovana.

Slovenski prevod?

Veliki angleško-slovenski slovar (Grad, Škerlj, Vitorovič) besede »bullshit« sploh ne navaja, zaradi česar nam ne sugerira nobenega slovenskega prevoda. Geslo »sránje« v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* (SAZU in ZRC SAZU, Inštitut slovenskega jezika Frana Ramovša in avtorji) navaja naslednje rabe in pomene: (1) glagolnik od srati: prostor za sranje in scanje; (2) *blato, govno, iztrebki*: krvavo sranje; smrad po sranju; (3) *kar je malo vredno, nepomembno*: rada kupuje kičaste spominke in podobno sranje; kakšno sranje pa si spet naslikal / v *povedni rabi*: ta film je pravo sranje; vse skupaj je veliko sranje; (4) v *medmetni rabi izraža jezo, nejevoljo*: sranje, pa tako vreme; sranje, da še ponoči ni miru. *Glagol »sráti« pa navaja tudi pomen počenjati neumnosti, lahkomiselnosti*: celo noč smo ga srali; čas je že, da ga nehaš srati // *delati napake*: v podjetju ga nekaj serjejo; v nalogi si ga precej sral. *Nadalje še navaja, da v medmetni rabi izraža začudenje, zavrnitev*: nikoli več te ne pogledam. Ne serji ga; spet ni naredil šoferskega izpita. Ne ga srati. *V vulgarni rabi »klamfe srati« pomeni govoriti neumnosti*; ne bom dovolil, da mi bodo srali na glavo da bi samovoljno, brezobzirno ravnali z menoj.

Kar nekaj

Krneki

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Krneki (tudi **k'r neki**, **kr neki**) je sodobni [slengovski](#) izraz z mnogimi pomeni. Izraz izhaja iz [besedne zveze](#) *kar nekaj*.

Zgledi uporabe:

»Slovar« je objavljen na strani www.pinkponk/krneki/index3.html.

Krneki? Ja, to res kaže na poglobljenost in strokovnost ustvarjalcev.

Ah, zakaj bi bili natančni, če pa se gremo krneki!

Vzemi dober tekst iz Royal Courta (dramatiko »krvi in sperme«), da imaš pokritje, delaj kr neki in v dveh tednih naredi predstavo, da boš najhitrejši na svetu (ker danes čas teče s svetlobno hitrostjo), zmešaj Meyerholda in hiperrealizem, dodaj Brechta (ker si Nemeč in da boš poleg ideološke imel še teoretsko podlago) in šibaj, furaj, leti, dirkaj v Avignon, Pariz, New York ... okoli sveta.

Ko 19-letno Andrejo, ki pravi, da raje od politikov posluša house in se druží s prijateljicami, povprašamo o oceni iztekajoče se predvolilne kampanje, mladenka zavzdihne: Kr neki!

Naš primer št. 1: srati na izpitu

Čeprav je sranje v anglosaškem svetu izjemno pogosta vsakodnevna fraza s številnimi dodatnimi pomeni, se zdi, da avtorju pomeni predvsem obliko pretvarjanja glede znanja. Sranje se zdi informativno ali se celo takšno želi zdeti, četudi je v resnici prazno. Kasneje bomo videli, da je tak »epistemski« vidik le del nakazanih rab. Zamislite si, da ste študent, ki si za svoj izpit ne vzame pretirano časa. Ko pridete na pisni izpit, pišete o tistem, kar veste: uporabite zapiske drugih ali svoje, plonk lističe in predvsem sledite enemu cilju: zdeti se, da nekaj znate, tudi če pišete o stvareh, o katerih nimate pojma ali niso povezane z izpitnimi vprašanji. Nenazadnje to počnete, ker do vsebine znanja niste razvili nobenega odnosa. Če sledimo angleškemu slovarjem (glej npr. spletni *Urban dictionary*), potem se takšnemu »postopku« utečeno pravi srati na izpitu (»bullshitting an exam«). V omenjenem slovarju celo najdemo opis, po katerem je sranje v samostalniški obliki »snov, ki je izmišljena v namene pomiriti nekoga ali napraviti izpit ali biti izbran za službo v pisarni. Največkrat je napačna in smešna.« Celotna primera rab, ki ju kot prvi navaja omenjeni slovar, sta iz istega predala: »Moj esej je bil popolno sranje« in »Človek, naučiti se moram pravilno srati, če želim napraviti izpit iz angleščine«.

Primer št. 2: srati v znanstveni srenji

Na drugi strani spektra blefiranja je druga stran, akademska srenja. Alan Sokal in Jean Bricmont sta leta 1997 izdala knjigo z naslovom *Intelektualne sleparije* (Intellectual impostures) in obtožila vrsto postmodernih, pretežno francoskih filozofov, da v svojih izdelkih resno govorijo o znanosti, v resnici pa – tu bi se Frankfurt z opisom ravnanja strinjal – serjejo. A je ameriška izdaja knjige nosila naslov *Modni nesmisel* (Fashionable Nonsense) in se nekoliko odmaknila od smisla »sranja« – kajti oba avtorja zagotovo ne bi želela reči zgolj, da obravnavani strukturalistični in poststrukturalistični filozofi v njuni knjigi (med njimi so recimo Jacques Lacan, Julia Kristeva, Luce Irigaray, Gill Deleuze, Felix Guattari, Jean Baudrillard, Paul Virilio in drugi) enostavno govorijo neumnosti. Zakaj ne? Na delu je nekaj več od tega – blefiranje skozi neumnosti in nesmisle. Študentov in akademikov primer se vendarle vsaj nekoliko razlikujeta – prvi bi kot razkrinkan verjetno pristal na tezo o svojem blefu, drugi ne. Zaenkrat to distinkcijo pustimo ob strani in se k njej vrnimo kasneje, ker se na tej točki ne želimo izrekati o »resnični vrednosti« blefa, ampak o tem, kaj je pod tem pojmom artikulirano; v nasprotnem bi pač lahko zadovoljno ugotavljali, da je sranja v svetu vendarle bistveno manj, kot nam želijo nekateri sporočiti.

Kot fizik je Sokal v humanistično in družboslovno revijo *Social text* (Duke University Press) poslal v objavo članek (dostopen tudi v slovenkem prevodu – Sokal 1998), za katerega je verjel, da ga je sestavil na način, da je povsem nesmiseln. Leta 1996 so ga objavili, istočasno pa je v akademskem časopisu *Lingua Franca* sam objavil »naznanilo«, da gre za načrtno potegavščino in pojasnil, kaj je želel doseči. Njegov komentar je izšel pod naslovom »Eksperimenti fizika z znanostmi o kulturi« (slovenski prevod v Sokal 1998). Poanta je preprosta: razgaliti, s kakšno lahkotnostjo in s koliko nesmisli nekateri filozofi napihnjeno citirajo matematične in fizikalne resnice, ki jih sploh ne razumejo in ne vzdržijo resne akademske presoje.

Čeprav se je veliko časa zdelo, da je motivacija naravoslovcev z namero »razkrinkavanja« neznanstvenih izdelkov pretežno filozofov nekaj, kar črpa svojo moč iz slabo skritega sovraštva do humanistike ali vsaj nekega dela med njim in se verjetno naslanja na enostavno dejstvo, da v družboslovju in humanistiki pač ni rigoroznih znanstvenih metod in preizkusov verifikacije, se je kasneje izkazalo, da obstajajo tudi članki, ki so bili kot nesmiselni po zgledu Sokala namerno objavljeni v naravoslovnih revijah. Celo več, na spletu so se namnožili različni generatorji, s pomočjo katerih je mogoče izdelati poljubno znanstveno besedilo že s tem, da vtipkate kakšno ključno besedo ali referenčnega avtorja. Znova tudi za naravosloven profil. Nekateri posamezniki so s pomočjo takih generatorjev uspeli svoje izdelke objaviti v kategoriziranih revijah ali predavati na pomembnih simpozijih.

Frankfurt in Max Black

V začetnem poskusu iz eseja se Frankfurt enostavno zateče k pretresu definicij, kakršne vsebujejo jezikovni slovarji, osnovno izhodišče njegovega premisleka pa se naslanja na kritiko Maxa Blacka in njegov članek z naslovom »Prevlada prevare«. Ta angleški filozof, rojen v Azerbajdžanu, je v začetku osemdesetih let podal celo vrsto relativno zabavnih predavanj, med drugim tudi na Cornell University, in jih kasneje zbral v knjigi z naslovom *The Prevalence of Humbug and Other Essays* (Cornell University Press, 1983). Kot pravi v začetnem citatu, povzetem po P. T. Barnumu, ameriškem zabavljaču in poslovnežu, bi kot ljudje potrebovali naslednji recept:

»Bil bi čudovit dosežek za človeštvo, če bi neki filozofski jenki izumil vrsto 'metra', ki bi meril dolivanje prevare v karkoli že. En tak 'prevarometer', kot bi se mu reklo. Jamčim mu, da bi se dobro prodajal.«

Black je ob prevari naštel nekatere sinonimne izraze, kot so nesmisel, prazno govoričenje, slepilo, blebetanje, sleparstvo in goljufija. Na koncu svojega članka ponuja še striktno in vsaj navidez uspešno koncizno definicijo, po kateri je prevara **»varljivo zavajanje, skoraj laganje, posebej s pretvarjajočo besedo ali dejanjem lastnih misli, občutkov ali vedenja nekoga«**.

Varljivo ali varajoče zavajanje odkriva, da bo prevara nujno imela za svojo intenco druge zapeljati in torej ne bo nenamerno dejanje. Iz tega Frankfurt sklepa, da je dejanje, ki je v odnosu s stanjem duha akterja. Ko lažemo (ali ko nekdo laže, če smo politično korektni), takrat smo že v stanju takšne prevare, kajti lagati neizogibno zahteva navzočo namero zavajanja. Ne moremo reči, da nekdo laže, če tovrstnega dejanja laganja ne izvaja premišljeno. Toda četudi bi bili laž ali prevara odvisni od mentalnega (duhovnega) stanja govorca, bi še vedno lahko navedli kako značilnost, ki jo imata po sebi in kot celo prepoznavno in bistveno zanj. Tu je marsikaj odvisno od konceptualizacije laganja – nekatere teorije dopuščajo, da laže tudi tista oseba, ki pove kaj resničnega, vsaj tako dolgo, dokler verjame, da je to, kar je povedala, neresnično in lažno z namenom, da bi s tem koga zavedla.

Varanje glede lastnih občutenj in varanje glede stanja v svetu

Do sem se Frankfurtu zdi, da med prevaro in sranjem ni bistvene razlike. Bistveni razloček bo, da po njegovem pri sranju – in znova je razumeti, da je njegov koncept le izboljšana verzija Blackove prevare (sicer ne povsem identična) in ne postavitve koncepta »per se« – ni smiselno govoriti o bližini laži. Da je »skoraj laganje«, ni natančna oznaka, kajti včasih se »sestavina« laži pojavi, včasih spet ne. Podobno velja za dodatno lastnost manipulabilnosti, kajti pri prevari sta navzoča »pretvarjajoča beseda ali dejanje«. Black razlikuje med dvema primeroma, kako lahko govorec prevara poslušalca. Prvi je, da ga vara glede svojih lastnih občutenj in s pomočjo vedenja, lahko pa ga tudi glede svojega duhovnega stanja in dodatno še stanja stvari v svetu.

Predstavljajmo si, da je Janez morilec, ki se zagovarja na sodišču, ne da bi obžaloval svoje dejanje. Ob tem se pretvarja, da mu je žal za to, kar je storil, se navzven kesa in prosi odpuščanja. Če bo njegov blef uspešen, bo sodnika prepričal, toda kajpak ne glede dejanja, temveč na podlagi svojega vedenja in čustev. Sodnik bo na koncu verjel, da se je pokesal. To je torej primer, ko varamo glede lastnih občutkov in duhovnega stanja.

Seveda si zlahka predstavljamo tudi drugo sliko. Janez lahko prepričljivo zaigra, da dejanja ni storil (in se torej zlaže), hkrati pa daje vtis duhovnega stanja, da verjame, da tega ni storil (ali celo, da je to storil nekdo drug, in navede konkretno ime). Če bo sodnik na koncu verjel, bo uspešno varal na obeh področjih: glede svojih čustev in glede stanja stvari v svetu. Black trdi, da je prvotna namera v prevari ta, da ne manipulira glede stanja stvari v svetu, temveč želi pri poslušalcu doseči le napačen vtis glede občutkov.

Prevara je hkrati kategorija govora in dejanja. Pretvarjajočnost ni nujna lastnost prevare, čeprav je velikokrat prav takšna, medtem ko se za sranje zdi to precej ekskluziven predikat, pravzaprav že kar »konstitutivni del njegovega bistva«. Pretvarjajočnosti bi lahko v neki meri rekli tudi goljufanje in varanje. Je sralec goljuf? Goljufati pomeni varati. Oseba, ki govori (in dela) sranje, po Frankfurtu ne mara za to, če sploh govori resnico, zelo pa jo zanima, kaj o njej meni poslušalec in sprejemnik. V tem se želi razlikovati od Blackove definicije.

Sranje vs. laganje

Je predsednik vlade, ki je svoj govor prepisal pri svojem angleškem kolegu, s svojim plagiatom lagal? Morebiti kasneje, ko je to zanikal, ne pa s samim prepisovanjem. Precizna raba takega poimenovanja ne bi dovolila. Vsi primeri laganja v npr. politiki pač niso tako enostavni, kot je tisti antološki z zanikanjem Billa Clintona glede razmerja z Monico Lewinsky, ki se je kasneje izkazalo za resnično.

Zdi se, da se sranje od laži in resnice razlikuje prav po stopnji vednosti.

Predstavljajte si, da kupujete rabljen avto in vam denimo mladoletni prodajalec seveda natvezi, da je garažiran, od prvega lastnika, vozila pa ga je starejša oseba. To je storil, čeprav zgodovine vozila, ki ste ga kasneje kupili, sploh ni poznal. Po Frankfurtu se vam ni enostavno zlagal, čeprav je otipljivo jasno, da vas je naplahtal. To je storil, ker ga preprosto ni zanimalo, kaj je res in kaj ne. Njegov cilj je bil le en: prodati avto.

Izhodišče, da brez dejanja govorjenja resnice ne bi bilo laganja, zveni relativno trivialno, čeprav ni. Kaj natanko namreč počne uspešen lažnivec? Predvsem ve, da bodo drugi verjeli, da govori resnico, iz dejstva pa, da to ni res, izvleče neko korist zase. Do take koristi ne bi prišlo, če drugi okoli njega ne bi pričakovali, da govori resnico. V tem smislu je laž odvisna od resnice, še pred tem pa je takšna tudi konceptualno: nihče ne bi mogel lagati, če ne bi prakticiral posredovanja informacij o tem svetu in se izrekal o stvareh kot resničnih in neresničnih. Da bi to storil, pa mora poprej obstajati splošna praksa, ko ljudje izrekajo in razlagajo stavke kot resnične.

Analogija s ponarejenim denarjem

Če ne bi obstajal resničen denar, ga ne bi mogli ponarejati - laganje je odvisno od govorjenja resnice na podoben način. Po Frankfurtu je lažnivec udeležen v praksi podobno kot govorec, ki govori resnico: prenaša in sporoča nam del informacije, ki poslušalca zanima in ki je predstavljena kot resnična. Toda informacija je lažna in se le pretvarja, da je resnična. Toda kaj počne sralec? Predvsem nam ne sporoča v neposrednem smislu nečesa lažnivega. Kaj pravi, ga v resnici sploh ne zanima, njegov cilj niti ni, da bi verjel v nekaj, kar ni resnično, temveč želi poslušalca in javnost zgolj prepričati, da nekaj posreduje, čeprav tega ne počne. Lažnivec nas o nečem informira, čeprav napačno, sralec le blefira, da prenaša znanje. Lažnivec v nekem smislu prispeva h komunikaciji, čeprav nič dobrega, sralec pa se le pretvarja, da je kaj prispeval.

Sranje kot kulturni fenomen

Sranje je tako rekoč kulturni problem. Njegova prevlada se v družbeni sferi kaže na tri načine. Prvič, ljudje so velikokrat prisiljeni govoriti o rečeh, ki jih sploh ne poznajo. Drugič, čutijo potrebo, da imajo mnenje o stvareh, ne da bi poznali osnovne podatke o njih. In tretjič, nadvse razširjen dvom v zanesljivost informacij (zaradi njihove množičnosti, agresivnosti podajanja, različnosti in »uravnoveženosti«) zvišuje občutek tega, da se kopljemo v sranju. Frankurt izpostavlja napačno vednost, samoprevaro in prisiljenost imeti mnenje. V takšni atmosferi ljudje raje cenijo avtentičnost kot resnico. Svet je poln sranja, zato kriteriji resnice padejo in kar nam ostane, je odkritost, ki jo čislamo kot nekakšno iskrenost in razumemo kot avtentično držo. V slovenskih razmerah takšno ideologijo najlepše izrablja prvak nacionalistov: vsi so pokvarjeni, levi in desni, nihče ni zares iskren, le on je, zagotavljajo njegovi volivci. Tako odkrit in pošten je, da edini pove, kar misli. V tem smislu je avtentičen. Sredi kupov sranja ste torej menda lahko moralni že zato, ker se (navidezno) na vse požvižgate.

Splošne razlage Frankfurtovega pojma sranja, ki so v obtoku

NASTANEK SRANJA IZ PRISILE PO GOVORJENJU O STVAREH, KI JIH NE POZNAME

sranje je posledica zahtev javnega življenja, kjer smo pogosto prisiljeni zaradi svojih lastnih nagnjenj ali zahtev drugih ocenjevati in govoriti o stvareh, na katere se ne spoznamo

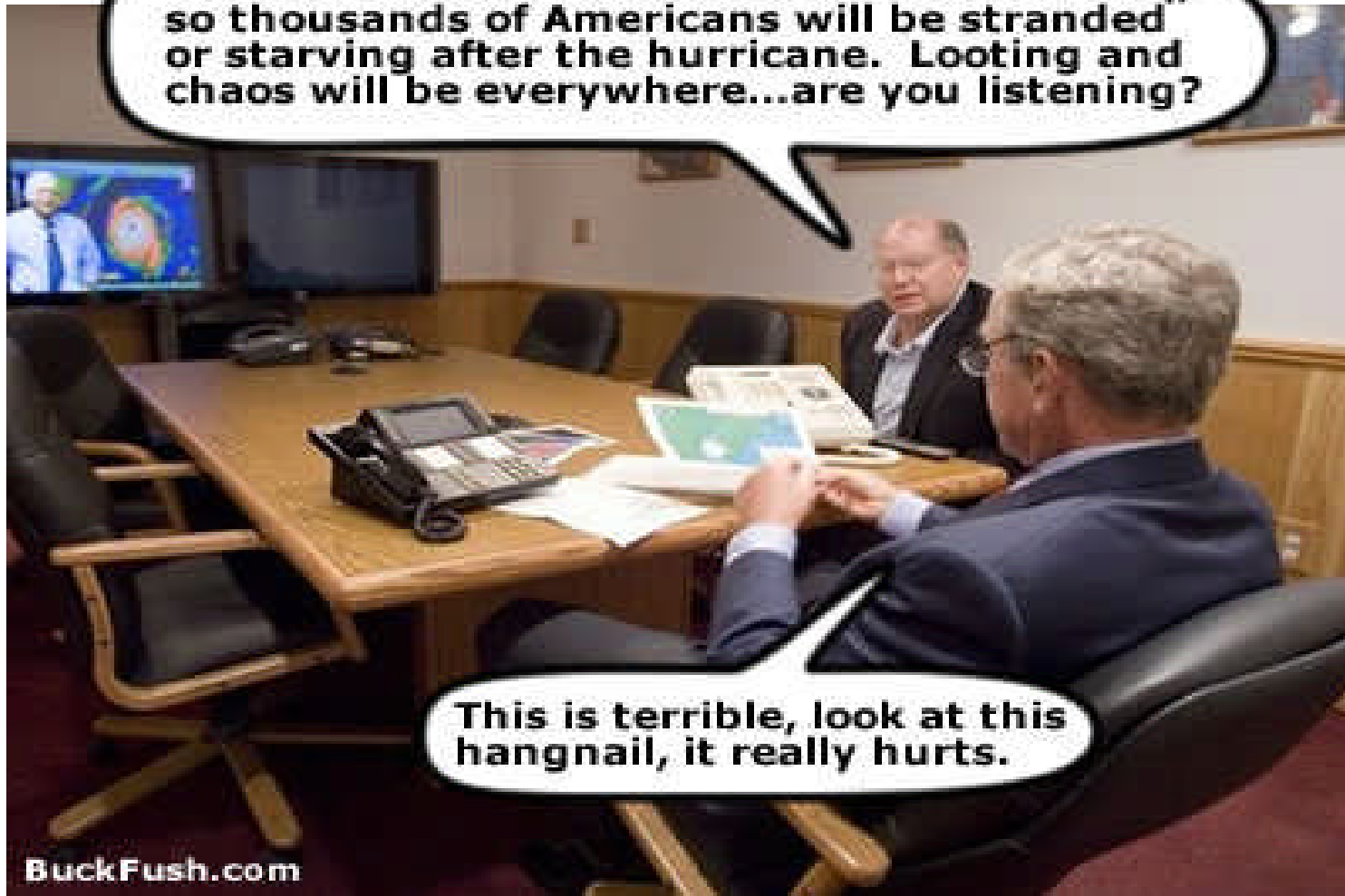
NASTANEK SRANJA ZARADI KOMUNIKACIJSKE "HISTERIJE"

Razlog temu je komunikacijska revolucija in napredek, ko televizija in splet ustvarjata vedno nove zahteve po informacijah – ker teh ni dovolj na razpolago, tistih resničnih, se producirajo neresnične, takšne ki so sranje.

Sranje v politiki

Razmik med resnico in sranjem je tu prepoznaven; po Frankfurtu je nemogoče, da bi lagali, ne da bi vedeli, kaj je resnica -- za sranje ta ni pomembna. Če se torej vprašamo, koliko tega ve G. W. Bush, ko je recimo trdil, da je Irak po okupaciji demokratiziral in tam uspešno končal svojo misijo, jasnega odgovora ni. V angleško govorečem področju bi lahko odvrnili: »Prav vseeno mi je!« (I don't give a shit!) Ta vseenost dokazuje, da je – za razliko do »preprostega« lažnivca, ki poskuša zakriti neko resnico – sralec nekdo, ki ga realnost sploh ne zanima.

You sent most of the National Guard to Iraq, so thousands of Americans will be stranded or starving after the hurricane. Looting and chaos will be everywhere...are you listening?



This is terrible, look at this hangnail, it really hurts.

Veliki uspehi sralcev se vrstijo na bistveno več področjih, kot smo jih omenili pravkar. Verjetno je srati glede znanja še posebej boleče – le kaj bi nas lahko vrglo bolj iz tira kot to, da ni gotovosti sveta tam, kjer bi je moralo biti največ? Toda druga področja zaradi rigoroznosti predmeta ne zaostajajo veliko, čeprav so enako pomembna.

Eno takšnih je gotovo politika – družbeni sistem, ki upravlja z nami v imenu skupnega dobrega. Thomas Catchcart in Daniel Klein svojo knjigo *Aristotel in svinjka se gresta politiko: o političnih dvoumnostih in tem, kako jih razumeti s pomočjo filozofije in šal* (2007) uvedeta prav s Frankfurtom. Politika je pač tako področje, za katerega hitro postavljamo tovrstne diagnoze. Sranje je v sferi političnega gotovo zavezano temu, čemur sicer radi pravimo laganje – da politiki lažejo, jemljemo za notorno dejstvo. Frankfurt kot »pionir vede o verbalnih iztrebkih«, kot temu pravita, je s tem, ko je odkril sranje, pravzaprav razgalil nekaj, kar je bistveno bolj zahrbtno od laganja, saj ga je dosti težje odkriti

Da politiki lažejo, je postala že krilatica. Toda mar ni tisto, o čemer dejansko smemo govoriti, natanko Frankfurtov zastavek v tej zgodbi – ne le da lažejo, dejansko tudi ali celo predvsem serjejo. Manipuliranje, varanje, laganje in sranje so kar stalnica političnih praks, seveda še zdaleč ne zgolj slovenskih. Celo več, včasih se zdi, da smo s tem dobili dober kriterij, po katerem bi lahko dobro politiko ločevali od slabe. Nenazadnje velja omeniti kritiko mojega študenta, ki je v logičnem sranju politikov izrecno ugledal vrlino: politiki vendar morajo lagati, argumentativno varati in blefirati, to je del njihovega poklica, mi je zatrdil in nikakor ga nisem mogel prepričati v nasprotno. Kot da bi mi želel povedati, da so politiki poklicni sralci, ki jim moramo zaradi njihovih kupčkov ploskati.

Sranje kot priročen izgovor: shit in bullshit

Zunaj konteksta Frankfurta in njegove definicije sranja sem naletel na še en vidik sranja, ki se ga običajno ne povezuje s prvim. Na shit, ne na bullshit.

V čem je razlika med bullshitom in shitom? Ni posebne, obe sta sranje.

Shit je prav tako kulturni fenomen, bi rekel. Je način zanikanja svoje lastne odgovornosti, bežanja pred njo. Je iskanje izgovora za svoj lasten neuspeh. Je način racionalizacije vsega hudega, kar se nam dogaja.

Shit happens

From Wikipedia, the free encyclopedia

"**Shit happens**" is a common [slang](#) phrase, used as a simple [existential](#) observation that life is full of imperfections, or "[C'est la vie](#)". The phrase is an acknowledgment that bad things happen to people for no particular reason.^[1] There are [minced oath](#) forms, such as "**stuff happens**" or "**it happens**".

The origin or earliest use of the phrase is uncertain. In a review of a book of quotations, [The New Yorker](#) critic [Louis Menand](#) observed that it was "extremely interesting to know, for instance, that the phrase 'Shit happens' was introduced to print by one Connie Eble, in a publication identified as *UNC–CH Slang* (presumably the University of North Carolina at Chapel Hill), in 1983."^[2] In 1988, a man was charged with obscenity for displaying a bumper sticker with the phrase.^[3]

A fictitious explanation of the origin of this phrase occurs in the movie [*Forrest Gump*](#). During his capricious run, Forrest unwittingly inspires two separate entrepreneurs to create Smiley Face/"Have a Nice Day" T-shirts and "Shit Happens" bumper stickers. While being asked questions by an excited fan, Forrest steps in a pile of dog [feces](#). The fan tells Forrest he had just stepped in a big pile of shit, to which Gump replies, "It happens." to which the fan replies, "What, shit?" In the film, this incident inspires that fan to create the "shit happens" [slogan](#), shown in the form of a bumper sticker on a [pickup truck](#) that enters an intersection and gets [T-boned](#).

Za zaključek

Če je poanta Frankfurtove analize zanesljivo ta, da nas prevlada sranja mora skrbeti in da mu moramo tako rekoč napovedati vojno, je “shit happens” način njegove racionalizacije. Povedano drugače, vsakič ko rečemo “sranje”, mu dajemo prav, ga potrjujemo v njegovem bistvu, v njegovi eksistenci, ga jemljemo kot izgovor.

Sranje smo s “shit happens” tako rekoč reificirali, postvarili. Začeli smo verjeti vanj.

Sranje je torej, z eno besedo, največji možen izziv prav za filozofe.